

Larissa Oittinen
21/11 1945

TEOSOFISKA SAMFUNDETS

FINSKA SEKTIONS

FÖRSTA ÅRSMÖTE

DEN 14—16 MARS 1908

PROTOKOLL M. M.

HELSINGFORS 1908

Teosofiska Samfundets Finska Sektions första årsmöte.

1) Den officiella delen af mötet.

a) *Den 15 mars kl. 9—12 f. m.*

Enligt kallelse sammanträdde medlemmarna af Teosofiska Samfundets Finska Sektion söndagen den 15 mars kl. 9, Mikaelsgatan 11, i den teosofiska lokalen, som för tillfället var högtidsprydd.

Generalsekreteraren öppnade mötet med att på svenska och finska hälsa deltagarne välkomna till denna första finska årsfest. Han framhöll att Teosofiska Samfundet är en skola, som gifver oss många olika tillfällen att utvecklas till sannt broderskap och offervillighet. Den teosofiska rörelsen är ett försök af Stora Mästare att uppfostra lärjungar till bärare af en ny tro, en ny lifsuppfattning. Men af den som vill vara med i det stora arbetet för mänskligheten, fordras uppoffringen af allt personligt, allt själfviskt. Talaren hoppades att Mästarnes anda skulle vara lefvande i allas hjärtan och gifva välsignelse och framgång åt mötet.

Härefter skedde namnupprop, hvaraf framgick att medlemmar infunnit sig vid mötet till följande antal:

från Logen Kalevala	62 medlemmar
” Atra i Sörnäs	7 d:o
” Kalervo i Äggelby	7 d:o
” Vågen	14 d:o
” Sampo i Viborg	2 d:o
” Väinölä i Kotka	2 d:o
” Aura i Åbo	2 d:o
och fristående medlemmar	16

eller således inalles 112 medlemmar af Teosofiska Samfundet.

Till mötets ordförande valdes enhälligt herr A. Aaltonen och till tolk i fall af behof, fröken i Grönberg.

För justering af protokollet valdes fröken A. Eriksson och herr Antti Rytö.

Generalsekreteraren uppläste ett från Orivesi anländt telegram:

„Till Teosofiska Samfundets årsmöte, Mikaelsgatan 11. En lyckönskan till sanningens seger. Emmi Rautavaara.“

Senare anlände dessutom till mötet följande telegram:

Från Idensalmi: „Välsignelse över Samfundets verksamhet önskar logen Valoa kohti.“

Från Otalampi: „Edert arbete för sanningen skall bära frukt. Hälsningar. Eder sjuka syster Tilta Salokari.“

Från Nokia-logen anländer en hälsning i bref.

Sedan svenskatalande närvarande samtyckt därtill upplästes årsberättelsen endast på finska för vinnande af tid. Redögörelsen för logernas verksamhet upplästes icke alls.

Revisionsberättelsen upplästes. Mötet beviljade utan diskussion full décharge åt vederbörande.

Framläggande kostnadsförslaget för det följande året yttrade generalsekreteraren:

„Till undvikande af allt missförstånd vill jag påpeka, att, ehuru det ej uttryckligen framhållits i revisionsberättelsen, ej en penni af Teosofiska Samfundets tillgångar gått till lön åt enskilda; styrelsemedlemmarnas arbete göres utan betalning. Utrikes — t. ex. i England och Australien — finnas visserligen sektioner, i hvilka lön betalas åt funktionärerna, men hvaraf härleder sig detta? Orsaken är i ögonen fallande. Om sektionen är så stor, att funktionärernas hela tid går till deras arbete för Samfundet, så finnes det blott två möjligheter: antingen äro de rika och kunna arbeta gratis hela dagen, eller äro de fattiga och det betalas lön åt dem. Men i en så liten sektion som vår tills vidare är, behöfva några löner ej komma i fråga.

„Jag säger detta blott därför, att I mån se att Sektionens medel åtgått till nödvändiga behof, såsom till loge- och medlemsbref, tryckning af stadgar o. s. v.“

Teosofiska Samfundets kostnadsförslag för 1908.

Inkomster:	Utgifter:
Kassa 1 Januari 1908 328: 83	Obet. skulder 1 Januari
Inskriftnings- och årsafg. 1,200: —	1908 Fmk 229: —
Inkomster fr. föredragen	25 % af inskrifn.- o. års-
Sept.—December 1908 400: —	afgifter till Indien 400: —
Årsberättelsen, försälda	Hyra för föredragssalen
exx. 200: —	Juni—December 1908 175: —
Cirkulationsföredragen 75: —	Årsberättelsen o. s. v.,
Gåfvor 100: —	finsk och svensk upp-
	laga 300: —
	Cirkulationsföredrag 175: —
	Postporto 100: —
	Hyra för sektionsbyrån
	Juni—December 1908 175: —
	Hyra för styrelsemöten
	Januari—Juni 1908 72: —
	Bord, m. m. för Sektions-
	byrån 350: —
	Generalsekreterarens äm-
	betsresor 75: —
	Tillkännagifvanden med
	flere utgifter 150: —
Summa Fmk 2,303: 83	2,201: —
	Behållning till år 1909 102: 83

Generalsekreteraren anmärkte: „Styrelsen har tänkt sig, att inskrifnings- och årsafgifterna för detta år kunde stiga till 1,200 mark, eftersom det nu redan finnes 350 medlemmar. Hädanefter komma Helsingfors-föredragen att anordnas af Samfundet och icke af förlagsrörelsen, så att däraf beräknats 400 marks inkomst. Vi hafva hyrt en större sal för föredrag från Juni med rättighet att använda densamma tre timmar hvarje söndag, och den kostar 300 mark om året. Vi hafva tänkt, att årsberättelsen kunde säljas till intresserade utomstående och på det sättet beräknat 200 marks inkomst. På cirkulationsföredragen kunna vi icke ännu räkna större inkomst än 75 mark, men å utgiftssidan ha vi tecknat 175 mark till inlösen af föredrag. Vår Sektion har redan tillväxt så mycket, att den behöfver ett litet rum för sitt begagnande. 300 mark å utgiftssidan har tecknats för del i rum. Vidare har beräknats 350 marks utgift för inköpandet af ett amerikanskt skrifbord för Sektionens behof“.

Mötet godkände enhälligt detta kostnadsförslag.

Emedan tiden var knapp, föreslog generalsekreteraren att behandlingen af till årsmötet inlemnade förslag skulle uppskjutas till annan dag. Godkändes och beslöts, att årsmötet skulle fortsättas om måndag afton kl. 7, hvarefter man öfvergick till val af ämbetsmän för nästa år.

På Heiskanens förslag, hvilket understöddes af fru Hirvonen, omvaldes enhälligt till generalsekreterare Pekka Ervast. Omröstning med slutna sedlar ansågs öfverflödig, då ingen yrkade därpå.

Angående öfriga styrelsemedlemmar påpekade Ervast, att fru Martti Humu afgått ifrån styrelsen i Januari och att professor Heikel varit närvarande endast vid några möten under hösten och själf hade uttalat som sin önskan att icke vidare blifva invald i styrelsen. Fyra styrelsemedlemmar valdes ånyo enhälligt efter en kort diskussion, nämligen Albert Backman, viceordf., fru Ida af Hällström, A. Aaltonen, F. A. Johansson.

I stället för de två afgångna medlemmarna föreslogos Palomaa, Turja, Hellner och fröken A. Alander.

Vuorenrinne meddelade, att Palomaa hållre såge sig befriad ifrån denna uppgift.

Genom omröstning valdes Herman Hellner och Kalle Turja (f. d. Trogen) till medlemmar i styrelsen.

Ervast frågade, om icke den förra kassaförvaltaren F. A. Johanssons arbetsbörda borde underlättas sålunda, att han blefve befriad ifrån detta arbete och denna verksamhet utan lön lämnas åt någon annan. Diskussionen härom förföll emellertid, då Johansson meddelade att han vore villig stanna kvar på sin post.

Till revisorer för nästa år valdes fröken Alida Alander och herr E. Happonen och till suppleanter fröken A. Eriksson och herr E. Turunen.

Fru Hällström bad att bli befriad ifrån sitt åliggande som kassakontrollant, men mötet lämnade afgörandet i denna sak åt styrelsen.

Mötet afslutades kl. 12 f. m.

b). *Årsmötets fortsättning måndagen den 16 kl. 7 e. m.*

Om de förslag som skulle behandlas vid årsmötet, hade en representant för logen Sampo i Viborg, Vuorenrinne, yttrat efter avslutandet af Förlagsrörelsens möte: „Senaste söndag höll Sampo sitt årsmöte. Någorlunda enhälligt uttalades där angående frågan om höjandet af årsafgifter, att detta vore mycket betungande för de fattiga medlemmarna. Vår årsafgift är 6 mark och den borde i så fall höjas till 8 mark. Naturligtvis var man ej ovillkorligen emot en förhöjning, men man förmodade, att många medlemmar i detta fall skulle skilja sig från logen. Däremot understöddes förslaget om att årsmötet skulle hållas äfven å annan ort än i Helsingfors, och att vid hvarje möte beslut skulle fattas om platsen för nästa årsmöte. Förslaget om resekassa understöddes ej, utan man förmodade, att hvarje loge själf skulle bekosta sina representanters resa. Samkvämsfonden fick fullt understöd“.

Medlemmen Kalkio från Kotka trodde äfven att höjandet af afgifterna vore en ömtalig fråga. Kotka-logen hade likväl icke hunnit diskutera saken.

Troberg från Åbo hade icke heller fått något uppdrag af sin loge. För sin egen del understödde han proportionell beskattning efter inkomsterna.

På Kalervos vägnar talade Happonen och anmärkte, att man vid inträdandet i Samfundet påtagit sig plikter, hvilka ej kunde åsidosättas. Då man läser igenom förslagen i årsmöteskallelsen, märker man att förhöjningen är en nödvändighet och ingalunda afsedd att fördrifva de fattiga ur Samfundet. I Sektionens stadgar är nämligen förordnad, att en fattig medlem kan befrias ifrån årsafgiften eller del däraf. Om denna paragraf tillämpas i kärlekens anda, försvinner svårigheten och fruktan för förhöjningen. Hvarje obemedlad kan enskildt tala med sin ordförande utan att göra något nummer däraf.

På mötet måndagsafton begynte Turja diskussionen med att understödja Trobergs förslag föregående afton, att medlemmar skulle beskattas i proportion till inkomsterna, t. ex. så att 100 marks årsinkomst skulle förplikta till en betalning af 25 penni i månaden.

Heiskanen yttrade. „Jag tror att den svåraste punkten gäller hustrurna, isynnerhet i sådana familjer där familjefadren har en olika åsikt om teosofin. Sådana arbetare

som sätta ringa värde på andliga spörsmal, tycka att penningarna gå förlorade. De hafva själfva höga yrkesföreningsavgifter och skulle icke vilja gifva hustrurna medel till sådant som de anse onödigt. Jag föreslår därför att familjemödrarnas afgift bibehålles som 3 mark. Andras kulle betala 5 mark.“

Ervast yttrade: „Jag skulle för egen del särskildt vilja understöda Heiskanens förslag. Däremot har frågan om proportionell beskattning nog sitt ursprung i en vacker idé, men denna har sina svaga punkter. Materiellt betraktadt: eftersom alla samfundsmedlemmar hafva samma rättigheter, borde de då icke äfven hafva samma skyldigheter? Om så icke vore, skulle jämlikhetsidealet kränkas. Den förmögnare kan naturligtvis känna det som en frivillig plikt att vid sidan af denna årgift ytterligare hjälpa Samfundet. Här finnes ännu en annan svag punkt. Huru skola inkomsterna bestämmas? Skall man taga i betraktande brutto- eller nettoinkomsterna? Mången kan hafva skenbart stora inkomster, men tillika stora skulder och öfverhufvudtaget är det mycket svårt att veta, huru stora inkomster hvar och en har. I en mindre krets, såsom i en loge, där alla känna hvarandra, kunde detta mähända gå för sig, men icke här. För öfrigt får jag fästa eder uppmärksamhet på, att denna förhöjning ej alls beror på vår egen åtgärd, utan på Samfundets generalråds beslut.“

Turunen, Manninen, Lindholm, fru Karppinen m. fl. understödde årsavgiftens höjande till 5 mark.

Kotkamaa, Koivisto och F. A. Johansson understödde proportionell beskattning.

Tukiainen föreslog, att innan man skred till beslut, skulle man höra sig för om logernas åsikt i saken. Detta förslag vann mycket understöd, men det påpekades äfven att alla loger redan haft full kännedom om saken i två veckors tid, hvadan beslöts, med 25 röster mot 24, att saken genast skulle afgöras.

Sedan röstades emellan lika beskattning för alla och proportionell beskattning. Det förra förslaget fick 44, det senare 6 röster.

Att årsavgifterna skulle bibehållas oförändrade hade ingen föreslagit för mötet. Heiskanen hade föreslagit 3 marks afgift för familjemödrar. Fru Heino sade, att äfven ogifta fruntimmer borde få samma företrädesrätt. Vid omröstningen emellan dessa förslag fick Heiskanens förslag

10 röster, men det stora flertalet understödde det senare, hvarför mötet således beslöt, att årsafgiften är 5 mark för medlem, men 3 mark för kvinnliga medlemmar, som icke anse sig kunna betala mera.

Styrelsens andra förslag att fristående medlemmars årsafgift skulle höjas till 6 mark, godkändes enhälligt utan diskussion. ¹⁾

Därpå följde förslaget angående årsmötet. Den första punkten godkändes enhälligt efter någon diskussion. Årsmötet hålles således antingen om påsk eller pingst, hvarom föregående möte närmare besluter.

Angående ersättande af representanters resekostnader uppstod en längre diskussion. Till en början voro de flesta talare af den åsikten, att hvarje loge själf bör bekosta sina representanters resor. Men generalsekreteraren påpekade, huru orätt det vore, om ej ordsmedlemmarna alls skulle hjälpa fattigare och mindre loger att deltaga i årsmötet. Man hade ju äfven på detta möte sett, huru höjande och förädlande en årsfest kan vara, och då medlemmarna på orten hafva fritt tillträde därtill, böra de äfven tänka på sina bröder, som hafva långa resor att göra. I framtiden kan årsmötets betydelse blifva allt större.

Flere talare förenade sig i Turunens förslag, att man skulle uppbära en mark per medlem som frivillig beskattning. Angående resebidragens fördelning var man af den åsikten, att styrelsen skulle sköta därom efter bästa förmåga.

Vid den slutliga omröstningen godkändes styrelsens förslag med 17 röster mot 12, hvilket enligt kallelsen till årsmötet lydte sålunda:

Alla loger deltaga i loge-representanternas reseomkostnader i proportion till sitt medlemsantal, så att utgifterna blifva lika stora för hvarje loge-medlem i samfundet.

Åt styrelsen lemnades att noggrannare ordna och utföra beslutet.

Ervast gjorde vidare det tillägget till förslaget, att om somliga medlemmar icke kunna eller vilja betala denna

1) 21 § i stadgarna, första momentet kommer således att lyda så: „Hvarje medlem erlägger en inskrifningsafgift af 1 mark och under loppet af Mars månad sin årsafgift för löpande arbetsår. Årsafgiften är fem (5) mark för loge-medlem och sex (6) mark för fristående medlem, men tre (3) mark för kvinnlig medlem, som icke anser sig kunna betala mera. O. s. v.“

reseafgift, så bör deficit betäckas ur sektionens allmänna medel. Detta förslag godkändes utan diskussion.

Frågan om „fattiga fristående medlemmars resekassa“ lämnades därhän, emedan bland de närvarande icke funnos fristående medlemmar.

De sista förslagen godkändes alla utan längre diskussion. Således skulle en „samkvämsfond“ grundläggas, hvilken under årets lopp skulle ihågkommas med frivilliga gåfvor, ock om dessa gåfvor icke förslogo, skulle deficit betäckas ur Sektionens medel.

Årsmötet kunde äfven hållas annorstädes än i Helsingfors, och hvarje möte bestämmer om platsen för nästa årsmöte.

På grund af Ervasts förslag beslöts att „festbestyrelsen“ väljes af logerna, på den ort där årsmötet hålles, icke af styrelsen.

Härefter föreslog Kotkamaa, att man borde välja en deputation, hvilken å årsmötets vägnar skulle tacka logen „Vågen“ för det i alla afseenden lyckade och minnesrika aftonsamkväm, till hvilket „Vågens“ medlemmar hade inbjudit alla deltagare i årsmötet föregående afton.

Mötet godkände förslaget och valde härtill herr Kotkamaa samt fröknarna R. Riiipinen och A. Erikson.

Fru Heino föreslog inrättandet af en sjukkasse till hjälp för fattiga medlemmar. Generalsekreteraren påpekade likväl, att å årsmöte inga nya förslag kunde upptagas till diskussion.

Björkman frågade om icke Teosofiska Samfundet under detta år ämnade sända föredragare till landsorten. Frågade om „föredragskassans“ tillstånd.

Kassaförvaltaren meddelade, att föredragskassan ännu var så fattig, att man alldeles icke kunde utsända några talare.

På ordförandes förslag uttalade mötet den förhoppningen, att styrelsen på något sätt skulle försöka verka utåt genom föredrag på landsorten m. m.

Slutligen uttalade Turunen å öfriga medlemmars vägnar några ord till tack åt den, som mest bidragit till framgången vid årsmötet: generalsekreteraren, och önskade honom allt större krafter, allt större förmåga och allt större glädje af sitt arbete.

Generalsekreteraren tackade mötets ordförande för hans skickliga ledning och alla deltagare i aftonens möte för de-

ras tålmod att dryfta sådana tråkiga frågor, som penningfrågor för det mesta äro. „Det andliga lifvet“, sade han, „visar sig däri, att vi kunna ingjuta ande och känsla i hvarje arbete, huru ringa och enformigt det än må vara. Det teosofiska lifvet tager sin början i vårt hvardagslif och gör detta andligt, icke uti ett formelt „andligt lif“.

Klockan var öfver 10, när mötet afslutades.

Å mötets vägnar

Väinö Valvanne.

Sekreterare.

Undertecknade hafva granskat och godkänt protokollet:

A. Eriksson.

Antti Rytö.

(För öfversättningen till svenska: S. H.)

2) Årsberättelse.

Det är nu min plikt — och jag känner mig både glad och stolt däröfver — att i egenskap af Eder förste general-sekreterare afgifva min första berättelse öfver Finska Sektionens af Teosofiska Samfundet första verksamhetsår. Jag är glad, därför att det faktum, att vi nu äga en Finsk Sektion, utvisar att den teosofiska rörelsen fattat fast fot äfven i vår undangömda vrå af världen, och jag är stolt öfver att de höga Mästare som styra världens öden icke ansett oss finnar ovärdiga att aktivt och representativt taga del i det Teosofiska Samfundets tusenårsarbete.

Denna första „årsberättelse“ blir ju egentligen icke en berättelse om vår verksamhet såsom Sektion. Den finska Sektionen har i egenskap af Teosofiska Samfundets lagligen adopterade dotter funnits till endast under de 70 sista dagarna af år 1907, och dess verksamhet ligger ännu i sin linda. Denna berättelse blir därför hufvudsakligen en redogörelse för den Finska Sektionens bildande.

Alltför långt tillbaka i tiden vilja vi härvid icke gå; Den som önskar lära känna den teosofiska rörelsens tidigare historia i Finland hänvisas till den öfversikt däraf, som i tryck bifogas årsmötesprotokollet. Vi hafva här endast att sysselsätta oss med det egentliga stiftandet af den Finska Sektionen.

I förbigående må blott nämnas, att tanken på ett eget Samfund i Finland icke var ny. Redan år 1897 diskuterades frågan å Teosofiska Biblioteket i Helsingfors och resulterade då dels i bildandet af en „teosofisk diskussionsförening“, dels i en till Skandinaviska Sektionens generalsekreterare i Stockholm inlämnad anhållan om bildandet af en loge i Helsingfors, benämnd Kalevala-logen, hvilken anhållan under-tecknades af ett antal finska medlemmar af Skandinaviska Sektionen. Diskussionsföreningen var lifaktig under några år, men logen blef det ej något af. Logebrevet afsändes aldrig från Sverige, ty det var otänkbart för oss att under dåvarande politiska förhållanden uppträda offentligt såsom loge af Teosofiska Samfundet.

Det var först den stora fridfulla revolutionen år 1905, som förändrade våra förhållanden också i detta afseende. Nu dök den gamla frågan om eget Samfund upp med förnyad lifaktighet och diskuterades ifrigt såväl bland medlemmar af Skandinaviska Sektionen som bland den stora skara af finska teosofier, hvilka under årens lopp erhållit kunskap om den teosofiska världsåskådningen och fattats af kärlek till den teosofiska saken. Det är således efter „novemberdagarna“ — efter de dagar, då Finlands folk tog sitt första historiska steg såsom kulturnation — som historien om den Finska Sektionens af T. S. stiftande tager sin början.

Den 1 maj 1906 afläts en skrifvelse till presidenten-stiftaren för Teosofiska Samfundet, öfverste H. S. Olcott, som då befann sig i Paris, uti hvilken skrifvelse presidenten underrättades om de finska sektionsplanerna och hans tillåtelse och medverkan begärdes till deras realiserande. Härpå ingick följande svar från vår aflidne president, hvilket jag här i öfversättning meddelar, eftersom det är ett historiskt dokument, utvisande att äfven presidenten-stiftaren sympatiserade med våra själfständighetsplaner.

36, Rue du Colisée, Paris.
May 31 st, 1906.

Pekka Ervast, Esq.,
Åggelby, Finland.

Dear Sir and Brother,

Jag har ägnat full uppmärksamhet åt edert viktiga bref af den 1 dennes, i hvilket ni föreslår att jag skulle tillåta eder att bilda en finländsk sektion af T. S. Jag förstår kraften i eder bevisföring till

förmån för en sådan organisation och sympatiserar alltigenom med edra känslor. Edert förslag, att de finska medlemmarna i Skandinaviska Sektionen skulle gruppera sig i loger till ett antal af sju och därpå gemensamt hos mig anhålla om sektionsbref, är ett sätt att reda sig ur svårigheten.¹⁾ Då emellertid Skandinaviska Sektionens intressen däri inblandas, är det min plikt att rådfråga herr Knös och låta honom höra sina medlemmars åsikt i frågan. Detta skall utan tvifvel gå lätt för sig, om han, såsom jag hört, har för afsikt att bivista kongressen i Paris i år.

Ni vet mycket väl, hvilken mäktig känsla af kärlek förenar mig med alla edra skandinaviska folk, och förstår lätt, huru angenämt det vore för mig att göra ett kort besök i edra länder före min återresa till Indien. Jag har för närvarande icke uppgjort några planer, som skulle hindra mig från att komma till eder efter Brittiska Sektionens årsmöte i början af juli; det enda hindret vore då bristen på nödiga medel. Det är min afsikt att besöka Bryssel och Holland, kanske Italien, under hemfärden, och om tanken på ett besök i Skandinavien vore realiserbar, kunde denna resa företagas efter London-mötet, och före mitt besök i Holland.

Yours fraternally and affectionately,
H. S. Olcott.

Detta är det enda officiella bref vi äga af vår aflidne president-stiftares hand. Hans hjärtliga och välmentade förslag att besöka oss och våra bröder på andra sidan Bottenhafvet kunde tyvärr icke antagas, då ju all rörelse ligger nere under sommaren såväl i Sverige som här. Vi veta för öfverigt, att hans egna planer fingo en hastig ändring. Från besöket i Holland kallades han öfver till Amerika och på återvägen därifrån skedde det olycksfall, som bröt den äldrige presidentens järnhälsa. Efter att hafva legat flere veckor på sjukhuset i Genova, omhuldad af varmhjärtade italienska teosofier, blef det honom slutligen förunnadt att företaga den ansträngande ångbåtsresan hem till Indien. Ännu en gång fick han presidera vid Samfundets årsmöte, sittande i sin sjukstol och för svag att själf tala, men dock närvarande i sina vänners krets, tills slutligen den fysiska lifsgnistan slocknade den 17 februari 1907, och den mäktige ande som haft sin bostad i öfverste Olcotts förgängliga form gick öfver till andra sidan att där fortsätta sitt öfver allt älskade teosofiska arbete. Frid öfver hans minne! Jag hade förmånen att känna honom personligen, och det intryck af

¹⁾ Detta förslag hade kommit upp för att möjliggöra bildandet af Sektion utan att finskatalande teosofier behöfde inskrifva sig i Skandinaviska Sektionen.

flärdfri uppriktighet, hängifvenhet och kraft, som han genast vid vårt sammanträffande i Stockholm år 1900 gjorde på mig, har aldrig gått och skall aldrig gå ur mitt minne.

Underbara äro i sanning Karmas vägar. Det var af ödet förutbestämmdt, att vår Finska Sektion icke skulle fastas af presidenten-stiftaren. Kanske den teosofiska andan här i Finland är ett barn af den nya teosofiska cykel, som började i fjol på det fysiska planet, ehuru dess prenatala epok så att säga sträcker sig öfver en tidrymd af flere år tidigare? Låt oss hoppas det, ty det andliga momentet i den teosofiska rörelsen vaknar upp till klarare medvetande för hvarje cykel som går. Emellertid var det ett tecken från höjden, att vi icke kunde organisera oss tidigare. Öfverste Olcott var underrättad om våra planer och han sympatiserade med dem, men det oaktadt blef icke „stämningen“ hos oss sådan, att vi kunnat påskynda det afgörande steget. Först sent på hösten år 1906 kunde vi förmå oss att sammankalla ett konstituerande möte, och detta möte blef icke afgörande.

Det gick af stapeln den 4 november 1906. Ett åttiotal intresserade hade infunnit här i vår lokal, Mikaelsgatan 11. Alla närvarande voro ense om, att Samfundet borde bildas, men alla förenade sig också om undertecknads förslag att först taga reda på en nödigt antal loger såväl i Helsingfors som i landsorten (sju tillsammans) kunde fås till stånd i verkligheten och icke endast på pappret. Här om hade ju visserligen många försäkringar ingått, men det vore dock nödvändigt att hafva exakta uppgifter och formliga förbindelser. ¹⁾ En komité nedsattes därför, bestående af kamrer Herman Hellner, redaktör V. Palomaa och undertecknad, för att införskaffa nödiga uppgifter. Komitén publicerade omedelbart i november- och december häftena af tidskriften Omatunto följande uppdrag (öfversättning):

Till teosofiens sanna vänner i Finland.

Enär undertecknade å teosofmöte i Helsingfors den 4 november erhöilo i uppdrag att taga reda på, om det vore möjligt att få till stånd åtminstone sju teosofiska loger, på det att finsk Sektion af Teosofiska Samfundet måtte kunna bildas i Finland, taga vi oss här-

¹⁾ Undertecknads andragande återfinnes in extenso i novemberhäftet 1906 af Omatunto, sid. 251—254.

med friheten vända oss till denna tidskrifts läsare och ombudsmän, bosatta i landsorten eller i landsortsstäder, och i förlitan på deras intresse för saken bedja vi dem snarast möjligt besvara följande frågor:

1) Är det eder afsikt att själf inträda i Teosofiska Samfundets Finska Sektion? Är ni villig inskrifva eder i Skandinaviska Sektionen, i den händelse Finsk Sektion ej genast kan åstadkommas?

2) Finnes å eder ort personer och huru många, som vore villiga att inträda i Finska Sektionen af T. S.? Finnes bland dem någon eller några, som skulle inskrifva sig i Skandinaviska Sektionen, i den händelse egen Finsk Sektion ej genast fås till stånd?

3) Finnes å eder ort sammanlagdt åtminstone sju dylika personer och vore dessa villiga att bilda loge, hvars uppgift är att underhålla solidaritetsandan bland medlemmarna, uppfostra dem i teosofisk kunskap och teosofiskt lif och möjligen verka utåt genom föredrag o. d.?

Svaren adresseras till:

Kamrer H. Hellner
(Riddarhuset, Helsingfors.)

Herman Hellner.

V. Palomaa.

Pekka Ervast.

Detta upprop skallade icke förgäfvos. Svar inlupo i betydande mängd, utvisande noggsamt, att intresset för teosofiens sak var djupt och verkligt i Finlands bygder. Det blefve för långt att här citera de ofta om glödande hängifvenhet vittnande yttranden, som förekommo i svarsskrifvelserna till kamrer Hellner. Vare det nog sagdt, att medlemmar i Samfundet på grund af dessa bref kunde påräknas till ett antal af minst hundra och att utsikter funnos att få till stånd sex eller flere loger i landsorten. Som två loger med säkerhet kunde bildas i Helsingfors, tycktes därför inga hinder vidare stå i vägen för Sektionens stiftande.

Då inträffade öfverste Olcotts död den 17 februari 1907.

Den 3 mars sammankallade tremannakomitén ett nytt möte i Helsingfors för att delgifva detsamma resultatet af enqueteen. Vid mötet närvaro bland annat tvänne delegerade från Viborg, där intresset för teosofien tagit synnerlig fart.

Undertecknad valdes till ordförande för mötet, men sanningen att säga var jag „frånvarande i anden“ och visste med mig, att rätta tidpunkten för stiftandet af Sektionen ännu icke var inne. Presidentens fränfalle hade åstadkommit ett interregnum i T. S., som genast från början blef stormfylldt. Han hade på Mästarnes inrådan utnämnt An-

nie Besant till sin efterträdare, men en genom flere kända namn framstående minoritet inom T. S. var icke alls glad åt denna sakernas vändning, utan sökte på allt vis motarbeta Samfundets stadfästade af utnämningen, hvilken stadfästelse enligt vicepresidentens Mr. A. P. Sinnets påbud skulle försiggå genom allmän omröstning följande maj månad. Under sådana förhållanden hade vi finnar varit tvungna att underhandla med Mr. Sinnett, hvilkens namn för den nyare tidens teosofier icke alls har samma kära klang som Annie Besants.

Ehuru ingen af oss då hade reda på alla dessa detaljer, kom det dock ingen stämning öfver mötet. Undertecknad, som visserligen icke vet sig hysa några som hälst partieller språkinressen, var nog tanklös och taktlös att leda underhandlingarna endast på finska, ehuru åtskilliga enbart svenskatalande teosofier voro närvarande. Följden häraf och af bristen på harmonisk stämning var den, att ehuru ett förslag till stadgar för Finska Sektionen genomgicks och väsentligen godkändes, mötet dock icke skred till bildande af Sektion, utan nedsatte ytterligare en sjuannakomité för att än vidare förbereda saken. Till denna komité invaldes förutom de tre, som tillhört den första komitén, herr A. Aaltonen, fruarna Martti Humu och Ida af Hällström samt fröken Vilma Stadium.

Hvad som emellertid skenbarligen var ett långt ledsammare resultat var den osynliga splittring i sinnena, som inträdt till följd af det oharmoniska mötet. Våra gamla teosofier, de svenskatalande medlemmarna i Skandinaviska Sektionen, öfverföllos af tvifvel på sakens framgång, tvifvel på att så olika raselement som det finska och det finsk-svenska skulle kunna arbeta sida vid sida i ett intellektuellt-andligt broderskap.

På detta sätt uppfostrar oss Karmas gudomliga lag. Endast genom tvifvel komma vi till en sann tro. Fjölårets erfarenhet visade oss nämligen, att det så oharmoniska mötet och dess ledsamma resultat utgjorde den nödvändiga skärseld, som vi måste genomgå för att slutligen nå vårt efterlängtade himmelrike. Än en gång besannade sig således den satsen, att hvar motgång är en förklädd välsignelse.

Emellertid skola vi nu se, hvad sjuannakomitén uträttade. En af dess medlemmar sträjkade genast på den grund att komitén icke var laglig, eftersom den var vald utan de svenskatalandes medverkan, och en annan lade tyd-

ligt i dagen sin tveksamhet. De voro i sin fulla rätt. De öfriga däremot fingo en alldeles ny idé: hvarför kunde icke „finnarna“ på egen hand stifta sig en sektion! Hvarför voro de beroende af Skandinaviska Sektionen medlemmar? Hvarför skulle „finnarnes“ tro stäckas af „svenskarnes“ tvifvel? De beslöto vädja till Annie Besant.

Den 3 april afläts följande skrifvelse till Mrs. Besant på engelska, här meddelad i öfversättning:

Dear Mrs. Annie Besant.

Ni har troligen reda på, att en Finsk Sektion af T. S. länge varit påtänkt. På grund af politiska omständigheter hafva vi icke kunnat organisera oss till ett lagligt samfund, och med afseende därå, att de flesta för teosofien intresserade äro finskatalande, hafva blott få personer inträdt i den Skandinaviska Sektionen, som omfattar endast svenskatalande finnar. Men ett hängifvet teosofiskt arbete har pågått sedan år 1900 bland det finska talande folket. Rörelsen i Finland sprider sig, såsom Ni vet, bland de s. k. lägre klasserna, och den teosofiska originallitteraturen på finska växer stadigt, jämte det vi hafva en teosofisk tidskrift på finska, benämnd „Omatunto“, också den till största delen fylld af originalartiklar.

Sedan den fridfulla revolutionens dagar i november 1905 har emellertid den ryska regeringen helt och hållet ändrat sin ställning till Finland, och vi hafva nu vunnit full yttrande- och föreningsfrihet.

Vid tvänne teosofiska möten i Helsingfors den 4 november 1906 och den 3 mars d. å. beslöts enhälligt, att en Finsk Sektion skulle bildas. En komité utsågs att verkställa planen och vidtaga de nödiga förberedelserna. Komitén består af följande sju personer: (se ofvan); af dessa äro endast Mr. Palomaa och Mr. Aaltonen *icke* medlemmar af Skand. Sektionen.

För att nu möjliggöra för Eder ett opartiskt bedömande af den sak jag strax skall beröra vill jag att börja med gifva Eder en hastig öfverblick af våra inre teosofiska förhållanden.

Den finska nationen är sammansatt af två olika nationaliteter. Den stora massan af folket tillhör den mongoliska underrasen af den fjärde rotrasen, uppblandad med femte-ras-blod, och en liten minoritet (10 %) är af ariskt ursprung. Deras språk äro olika, resp. finska och svenska, och ett anmärkningsvärdt faktum är, att de öfre klasserna ända till senaste tider mestadels rekryterats från den svenskatalande minoriteten. Ett annat anmärkningsvärdt faktum, en följd af det förra, är, att dessa öfre klasser förblifvit nästan främmande för det folk de själfva styrde, alldenstund de icke ansett nödigt att lära sig folkets språk. Omkring medlet af 19 århundradet begynte finska folket vakna ur sin dvala, och sedan dess pågå ständiga strider mellan de två partierna inom nationen.

Äfven den teosofiska rörelsen har rönt ett visst inflytande af dessa nationella förhållanden. Somliga medlemmar af Skand. Sektionen, hvilka, ehuru i likhet med mig födda af svenskatalande föräldrar,

inhämtat kunskap i finska språket eller ock erhållit en finskspråkig uppfostran, hysa det största intresse för den finska teosofiska rörelsen och äro äfven delvis ansvariga för dess framsteg; andra åter, som ej förstå finska, känna sig icke i sympati med sagda rörelse, utan äse den med en viss fruktan och en viss misstänksamhet med anledning af dess spridning bland de lägre klasserna, hvilket ju icke är förhållandet t. ex. i Sverige.

Vid mitt besök i Stockholm i fjol, där jag öfvervar Skand. Sektionens årsmöte i maj, talade jag med Mr. Knös om våra sektionsplaner, och vi voro båda af den tanken, att bildandet af en Finsk Sektion skulle lättast realiseras därigenom, att våra medlemmar grupperade sig i sju loger under Skand. Sektionen och därpå utbröte sig ur denna Sektion (det finnes näml. 60 finska medlemmar i Skand. S.). Jag skref öfven om saken till aflidne öfverste Olcott, och han var nog vänlig att godkänna alla mina punkter. Vi kommo att tänka på denna utväg, därför att vi visste, att ingen teosof i ett land kunde tillhöra annan sektion, i fall landet hade en egen.

Efter ofvannämnda möte, som hölls i Helsingfors den 4 nov. 1906, tillfrågades alla finska medlemmar af Skand. Sektionen, huruvida de vore villiga att deltaga i bildandet af den föreslagna Finska Sektionen, med det resultat, att endast omkring 20 medlemmar förklarade sig hågade därtill. Några andra förklarade tvärtom, att de ej ville lämna Skand. Sektionen.

Detta är anledningen hvarför ofvannämnda komité gifvit mig i uppdrag att framställa för Eder följande förslag:

Kunna icke finnarna oberoende organisera sig till en egen Sektion? Må de som det önska tillhöra och inträda uti Skand. Sektionen, men må där uppstå en nationell Finsk Sektion för de teosof, som ej alls förstå svenska.

Och därför tänka vi nu att bildandet af en Finsk Sektion kunde tillgå på följande sätt:

De finska teosoferna äro för det mesta fattigt folk, oförmögna att betala höga inträdes- eller årsavgifter. Det vore för dem ett ofömuftig slöseri att först inträda i Skand. Sektionen och därpå omedelbart utträda därur. Den andra möjligheten för dem enligt Samfundets stadgar vore att inträda som fristående medlemmar i Samfundet, men detta förfaringssätt blefve än dyrare och därför overkställbart. Men en tredje möjlighet återstår. Tillåt oss att bilda Sektionen genast. Hundra personer äro genast redo att sluta sig till oss. Tillåt oss att sända deras medlemsansökningar jämte namnen på de loger, som redan existera de facto, och våra sektionsstadgar till Eder, så att Ni kan stadfästa vår Sektion och gifva oss rätten att bilda nya loger i framtiden. Då skola vi sända de vanliga 25 % af inträdes och årsavgifterna (jämte naturligtvis möjliga avgifter för charters o. s. v.), och skulle sålunda få vår Sektion till stånd utan större utgifter.

Personligen är jag böjd att tro, att alla finska medlemmar i Skand. Sektionen inom kort skola sluta sig till oss och bilda loger under Finska Sektionen, bestående af endast svenskatalande medlemmar.

Mitt uppriktiga hopp är, att Ni ville inse det rättvisa i denna vår hjärtliga önskan och att Ni vore i tillfälle att besvara mitt bref så fort som möjligt. Men det skulle glädja mig mycket att erhålla

ett telegrafiskt svar före brevets ankomst. Ni behöfver endast sända mig det enda ordet „godkännes“ eller „nej“, så att vi i komitén måtte veta, hvilka mått och steg vi böra vidtaga. Telegrammet adresseras till Ervast, Nummela, Finland. (Tillåt mig att här innesluta ett pund för dess bekostande.)

Angående finnarna i Amerika erhöll jag Edert svar, men Ni tillåter mig kanske att tillägga några ord.¹⁾ I regeln kunna de amerikanska finnarna icke engelska. De lefva till största delen i stora kolonier och använda fortsättningsvis sitt modersmål. De skulle icke kunna inträda i den Amerikanska Sektionen, äfven om det funnes en loge i deras egen stad. Men de skulle gärna bilda loger under Finska Sektionen (låt oss säga temporärt; kanhända förhållandena i en framtid blefve förändrade).

Kära Mrs. Besant, jag kan ej sluta detta bref utan att tala om för Eder att mitt hjärta fylldes af glädje vid läsningen af „A Conversation with the Mahätmás“ och allt annat som dessa senaste månader skrivits af Eder eller dikterats af öfverste H. S. Olcott. Eder vidhjärtade artikel „Teosofiska Samfundets grundval“ öfvertygade mig om Eder förmåga att fortsätta det presidentiella arbetet efter vår älskade president-stiftare, och alla finska teosofier skola hälsa Eder som deras utvalda Ledare. Mätte de Helige Mästarnes välsignelser följa Eder och oss alla.

På uppdrag af den finska teosofiska komitén

Yours faithfully

Pekka Ervast.

Jag har intagit detta bref in extenso och uppehållit mig vid denna episod så länge, på det I alla mån se, genom hvilka astrala och mentala strömningar vi hafva kämpat oss fram. Denna brist på full broderlig förståelse är ju ett utmärkande kännetecken på våra språk- och andra partier här i landet. Det är den teosofiska rörelsens uppgift att utjämna dessa förhållanden och skapa en ny anda inom samhället, och för att kunna åvägabringa ett sådant resultat måste vi själfva inom vår egen krets dana oss till bröder i detta afseende. Detta var den alldeles tydliga läxa Mästarren i fjol ville lära oss. I veten ju ock, på hvilket glänsande sätt den spådom jag uttalade i brevet till Annie Besant gick i fullbord: vår Sektion startades på hösten under den hjärtligaste samförståelse mellan „svenskar“ och „finnar“.

¹⁾ 1 december 1906 gjordes i denna sak en ny förfrågan hos öfverste Olcott. Härpå ingick svar från Mrs. Besant, som under öfverstens sjukdom skötte presidentäliggandena, ett något obestämdt svar, som endast förklarade, att finnar i U. S. A. de där icke i grannskapet hade någon amerikansk loge, visserligen skulle tillåtas bilda „loger under vår finska loge“.

Brevet till Mrs. Besant adresserades till Indien och anlände dit först efter hennes afresa till Europa. Hon kom sålunda att erhålla det returnerade brevet först i maj i München. Den 27 maj anlände till mig pr Nummela följande telegram: „Personligen godkänner. Efter valet vill hjälpa“. Det var afsändt från München och tände en läggande hänförelse i mitt bröst. Som tiden emellertid var långt framskriden, måste det tredje konstituerande mötet uppskjutas till hösten.

Under tiden anlände från Mrs. Besant följande bref, dateradt den 21 juni 1907 och afsändt från Glasgow:

Dear Mr. Pekka Ervast.

Jag har väntat på avslutningen af omröstningen för presidentvalet, innan jag ville skriva till Eder. Meddelandet härom kan fördröjas ännu en tid, men den öfverväldigande majoriteten är säker, så att jag kan skriva utan längre dröjsmål.

Jag hoppas Ni erhöll mitt telegram. Det kostade endast en bagatell, hvarför jag här återsänder femdollarssedeln.

Jag är mycket gynsamt stämd mot Edert förslag att bilda en Finsk Sektion, och vill göra allt hvad jag kan för att hjälpa Eder. Jag skall skriva till Mr. Knös om saken. Med afseende å de finska kolonierna i Nord-Amerika är frågan mera komplicerad, då Sektionerna äro territoriella. Men jag skall tala med den amerikanska general-sekreteraren, när jag är i Chicago i september.

Bästa tillvägagångssättet för Er vore att med Mr. Knös' samtycke bilda sju loger utanför Skandinaviska Sektionen och anhålla hos mig om sektionsbref. Eller ock att bilda dem inom Skand. Sektionen, hvarvid Mr. Knös kunde efterskänka alla afgifter och omedelbart separera. Det vore icke rättvist, att ni skulle betala alla afgifter till Stockholm och därpå genast utbryta er. Jag är säker på att Mr. Knös skall samtycka härtill. Jag skall be honom skriva till er.

Yours very sincerely
Annie Besant.

Den 10 juli öfvertog Mrs. Besant i London presidentskapet för Teosofiska Samfundet, och då var det som om en ny sol gått upp öfver samfundet. Den nya cykeln hade börjat.

Skandinaviska Sektionens generalsekreterare, ingenjör Arvid Knös, meddelade senare på sommaren, att han hjärtligt glädde sig åt planerna på den nya sektionen och att han gick in på Mrs. Besants andra alternativ att bilda 7

loger under Skand. Sektionen utan några som helst afgifter. Detta tillvägagångssätt ansåg han vara det enda riktiga och stadge-enliga.

Till den 15 september kl. 6 e. m. sammankallades nu det tredje och slutliga konstituerande mötet i Helsingfors. Kallelse utgick bl. a. till alla finska medlemmar af Skand. Sektionen. För den som förnam de nya strömmingarna i T. S. var det lätt att förutse, att många skulle hörsamma kallelsen.

Mötet gick af stapeln i vår teosofiska lokal, Mikaelsgatan 11, och blef ett i allo harmoniskt och lyckadt möte. Att mäktiga andliga krafter voro i rörelse, det kände jag nog så tydligt, när jag steg upp i katedern och inledde mötet med några ord på finska och svenska. Mitt tal handlade om Teosofiska Samfundets första programpunkt och beskref, huruledes vi, när vi inträda i T. S., borde, såsom teosofier åtminstone, afkläda oss alla de yttre höljen, rikedom, samhällsställning, olika nationalitet, olika tro, olika ras, olika politisk färg, som annars så skarpt skilde oss människor åt. I Teosofiska Samfundet voro vi eller borde vi vara endast människor och därför bröder.¹⁾

Sedan därpå enhälligt beslut fattats att på stället bilda en Finsk Sektion af Teosofiska Samfundet och sedan de af komitén granskade stadgarna upplästs och godkänts, vidtog inskrifning af medlemmar, hvarvid 61 personer genast antecknade sig på listan.

De nyinträdde medlemmarna skredo därefter till val af interimsstyrelse för Sektionen, hvilken styrelse skulle omhänderhafva Sektionens ledning till årsmötet 1908. I denna första styrelse för Teosofiska Samfundets Finska Sektion blefvo följande personer invalda:

Pekka Ervast, som enhälligt valdes till generalsekretäre,

Albert Backman, vice ordförande,

F. A. Johansson, kassaförvaltare,

Ida af Hällström, kassakontrollant,

Viktor Heikel,

August Aaltonen,

Martti Humu, medlemmar.

¹⁾ Talet finnes stenografiskt återgifvet i oktoberhäftet 1907 af „Omatunto“.

Den nyvalde generalsekreteraren tackade för det honom visade förtroendet och sade sig ämna resa till Stockholm i oktober för att träffa Annie Besant, som då skulle besöka Skandinavien. Härvid vore han i tillfälle att slutligt ordna sektionssaken med presidenten och Skand. Sektionens generalsekreterare.

Klockan närmade sig tio, innan det arbetsdryga mötet kunde upplösas, men det lämnade otvifvelaktigt ett ljus och gladt minne i alla närvarandes hjärtan. Den Finska Sektionen startades sålunda under gynsamma auspicer, och jag kan icke underlåta att här referera dess astrologiska symbol enligt den engelska klärvoajanten „Charubel“¹⁾ (må de som skratta åt „vidskepelsen“ förlåta min djärfhet):

„22°. *En vidsträckt skog; på afstånd solen som just blickar öfver horisonten och öfvergjuter trädkroonerna med sina glödande strålar.* Denna symbol betecknar det som den grekiska cynikern Diogenes sökte med sin lykta. *En människa.* Ja, en människa bland människor. En som själfmant kommer att väcka sina medmänniskors välönskningar och bifall. Tusende skola se upp till henne i hopp om ljus och ledning. Det är möjligt, att hon kommer att inleda en ny epok eller visa sig vara grundläggaren af en ny filosofi.“

Efter septembermötet vidtog en ansträngande tid för styrelsen. Före generalsekreterarens afresa till Sverige i medlet af oktober skulle allt vara i ordning: logerna bildade, medlemsansökningarna i ordning, sektionssstadgarna öfversatta till engelska, medlemsdiplom och logebref tryckta o. s. v. Styrelsen måste gifva råd åt alla, synnerligast logerna i landsorten. Det ena sammanträdet aflöste det andra, och en liflig korrespondens pågick såväl med landsortsloger och -medlemmar som med generalsekreteraren för Skand. Sektionen. Ändtligen var allt färdigt — äfven en hälsning till Annie Besant från den Finska Sektionen, konstnärligt utförd på hvitt silke af artisten Beda Nyberg, hvilken adress skulle öfverlämnas till presidenten samma dag hon stadfästade vår Sektion, — och den 18 oktober kunde jag i sällskap med några andra teosofier anträda resan till Stockholm. Samvaron där med Mrs. Besant blef för mig till en sann andlig vederkvickelse. Ett längre samtal som det förunnades mig att hafva med henne kastade ett klart ljus öfver många punkter i den teosofiska rörelsen dem jag grubblat öfver. Men här är icke rätta platsen att ingå på personliga enskildheter, och därför vill jag blott nämna, att det erfordrer-

1) Vålvilligt mig meddelad af vår inhemska astrolog „Uraniel“.

liga antalet nya finska medlemmar infördes i Skandinaviska Sektionens matrikel och diplom för dem utfärdades den 19 oktober, att logebrefven undertecknades af Annie Besant den 21 oktober och att logerna samma dag konstituerades som skild Sektion, hvarjämte stadgarna välvilligt genomgingos och godkändes af presidenten.

Den 21 oktober 1907 stadfästes alltså af presidenten den Finska Sektionen af Teosofiska Samfundet med dess följande sju loger:

Logen Vågen i Helsingfors,
 Logen Kalevala i d:o,
 Logen Atra i d:o, Sörnäs,
 Logen Kalervo i Äggelby,
 Logen Sampo i Viborg,
 Logen Etsijä i Kurikka,
 Logen Sarastus i Nokia,

hvilkas medlemsantal samma dag utgjorde sammanlagdt 155 personer.

Och först nu börjar vår egentliga årsberättelse som Sektion.

Att börja med måste vi då omnämna tvänne märkligare möten, som höllos i fjol, det ena den 17 november, det andra den 15 december.

Den 17 november — årsdagen för Teosofiska Samfundets stiftande — invegs den Finska Sektionen med en offentlig festlighet på förmiddagen i Polyteknikernas hus, Andrégatan 29, och ett medlemsmöte på kvällen i egen lokal. Vid festen, som öfvervars af mer än femhundra personer, höllos föredrag på finska och svenska af generalsekreteraren, doktor Nino Runeberg och fru Martti Humu. Sin egentliga prägel af stämningsfull högtidlighet erhöill den dock dels genom den härliga musik som utfördes af medlemmar af Kajani orkester, dels genom den lyftande sång som den af fröken Ida Moberg inöfvade och ledda teosofiska kören presterade ¹⁾. Det musikaliska programmet var sammanställt af denna vår högt begåfvade medlem, som äfven här för första gången framförde tvänne af sina nyaste kompositioner, „Stillhet“ för orkester och „Hymn“ till ord af Alceste för

¹⁾ En redogörelse för denna teosofiska sångkörs uppkomst och utveckling finnes intagen i den öfversikt öfver den teosofiska rörelsens historia i Finland, som bilägges det tryckta årsmötesprotokollet.

kör och orkester. Festen gjorde helt säkert ett nobelt intryck på alla närvarande. På kvällen åter samlades medlemmarna i vår egen lokal, dels för att höra ett föredrag af generalsekreteraren, dels för att emottaga diplom och logebref och framföra hälsningar. Där sågos landsortsmedlemmar från Viborg, Åbo, Forssa, Iisalmi och Kajana. Hälsningstelegram anlände från Nokia.

Den 15 december gjorde styrelsen ett första försök att realisera en plan, utgående på åstadkommandet af ett närmande mellan teosofier och personer af andra åskådningar. Styrelsen hade inbjudit teologie doktor Erkki Kaila att tala inför Teosofiska Samfundet. Doktor Kaila antog beredvilligt inbjudningen, men ett så godt samförstånd som styrelsen hoppats på kom dock icke till stånd. Detta berodde antagligen på en liten missuppfattning. Styrelsens plan ägde två alternativ: den inbjudne skulle endera tala om teosofien och t. ex. kritisera den eller ock framställa sin egen världsåskådning; i förra fallet skulle föredraget åtföljas af diskussion, i det senare af frågor från de närvarande, besvarade af talaren. Doktor Kaila höll ett med intresse åhördt föredrag, där han framlade sin uppfattning af teosofien. Den diskussion som nu följde, i första hand enligt hans önskan med generalsekreteraren, tycktes dock något öfverraska den ärade gästen, som förklarade, att han trodde han skulle svara på frågor. Stämningen sjönk härigenom och något direkt resultat af mötet kunde man därför icke tala om. Dr. Kaila tackade emellertid till slut för det humana bemötande, som kommit honom till del, och alldeles utan goda följder blef icke detta första försök. Studentföreningen Prometheus har såsom vi veta senare följt exemplet och anordnat en offentlig diskussion om försoningsläran med dr. Kaila som referent af frågan.

På tal om föredrag tillhör det årsberättelsen att omtala, att de föredrag på finska, som nu i 7 år pågått hvarje söndagsmorgon (med undantag på senare tid af sommarmånaderna), fortsatts under Teosofiska Samfundets auspicier med samma regelbundenhet här i denna lokal. Som talare hafva uppträdt de vanliga: V. Palomaa, Martti Humu och Pekka Ervast. Föredragen hafva varit lifligt besökta. För samfundsmedlemmar höll dessutom generalsekreteraren fyra finska föredrag i fjol på onsdagkvällar. Föredragen, som fortsatts i år, hafva bildat en sammanhängande serie öfver ämnet „det onda och dess besegrande“.

Vid möte den 16 september 1907 beslöt bestyrelsen för Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike att erbjuda ledningen af denna affär, som alltifrån början skötts såsom neutral ägendom, åt sektionsstyrelsen, delvis på den grund att de flesta medlemmarna i Kustannusliike's bestyrelse äfven sutto som medlemmar i sektionsstyrelsen. Som sektionsstyrelsen förklarade sig villig att öfvertaga ledningen, begärdes och erhöles å allmänt möte medlemmarnas af T. S. godkännande. Affären har naturligtvis skötts alldeles oberoende af Samfundets ekonomi, och har styrelsens åtgärder hufvudsakligen gått ut på att i enlighet med en ursprunglig plan ombilda förlaget till ett andelslag. Frågan är numera afgjord och fakta framläggas i eftermiddag.

En ny loge bildades i fjol, den första under den Finska Sektionens hägn. Den 13 oktober höll studeranden V. Valvanne ett föredrag på finska i Åbo inför ett 80-tal åhörare. Efter föredraget upptogs frågan om bildande af loge, och vid generalsekreterarens besök i Åbo på öfverresan från Sverige blef planen förverkligad och den finskspråkiga logen „Aura“ instiftad med 18 medlemmar. Logebrevet utfärdades den 17 november.

Nya medlemmar inskrefvo sig nästan dagligen i Samfundet, och deras antal, som på Sektionens första dag (den 21 oktober) utgjorde 187, hade vid årets slut eller den 31 december 1907 stigit till 281, däraf 170 manliga och 111 kvinnliga medlemmar.

Den 22 november inlämnade styrelsen till Kejsarliga Senaten ansökan om fastställelse af Sektionens stadgar. Något svar härför har tills dato ännu ej afhörts, och förefaller det, som om Senaten skulle vänta på den nya föreningslagen, innan den upptager till behandling ärenden af denna art. Då emellertid i Nådiga Manifestet af den 4 november 1905 föreningsfrihet är beviljad Finlands folk, synes intet hinder föreligga för Sektionens fria och obundna verksamhet.

Det återstår oss nu endast att kasta en blick på våra logers verksamhet under de 70 dagarna i fjol.

Logen Vågen i Helsingfors. Vid konstituerande mötet den 13 oktober 1907 antogs till logens namn „Vågen“ och valdes till dess första bestyrelse följande fem personer: Herman Hellner, ordförande, Nino Runeberg, vice ordförande, Signe af Hällström, sekreterare, Hellevi Stenbäck, kassör, Albert Backman, femte ledamot, hvilka alla ännu kvarstå. Efter det logen Vågen sålunda kommit till stånd och loge-

brevet blifvit den 17 november 1907 till logen öfverlämnadt, har logen haft ett möte, nämligen den 1 december 1907, då logen högtidligen invigdes och diplomer utdelades till de nya samfundsmedlemmar, hvilka inträdt i logen Vågen och då voro närvarande. Dessutom granskades och godkändes uppgjordt förslag till stadgar för logen (hvilka stadgar sedermera blifvit med behörig rättelse af generalsekreteraren till efterrättelse fastställda). De af logen Vågens medlemmar, som därtill haft lust och tid, hafva vanligen sammankommit å de möten, som Teosofiska Bibliotekets garanter föranstaltat hvarje torsdagsafton och jämte dessa diskuterat särskilda teosofiska spörsmål. Därvid har särskildt studerats „Den Uråldriga Visdomen“ af Annie Besant sålunda, att enhvar först dagligen i hemmet läst en bestämd sida däri, hvarefter „lexan“ i sin helhet blifvit uppläst på torsdagsmötet, då frågor däröfver gjorts och yttranden afgifvits. Den i anledning häraf uppkomna diskussionen har ofta varit liflig och upplysande. I anseende till den korta tid (1 månad), som logen egentligen existerat, har något vidare icke medhunnits. Antalet medlemmar i logen uppgick den 31 december till 39 st.

Logen Kalervo i Äggelby. Vid konstituerande mötet den 14 oktober 1907 valdes följande funktionärer: fru Martti Humu, ordförande, herr Eemeli Turunen, vice ordf., herr E. Happonen, kassaförvaltare och herr J. A. Tukiainen, sekreterare. Logens verksamhet under året har gått ut på åvägabringandet af ett godt samförstånd medlemmarna emellan. Möten hafva hållits till ett antal af 8. Ingen utåt-riktad verksamhet har ännu påbörjats. Logens medlemmar voro till antalet 9 den 31 dec. 1907.

Logen Kalevala i Helsingfors. Logen höll sitt första möte redan den 22 september 1907, hvarvid bestyrelse valdes och namn gafs åt logen. Vid möte den 12 oktober beslöts, att logens sammanträden skulle äga rum hvarje måndag kl. $\frac{1}{2}$ 8 på kvällen, däribland slutet möte den första måndagen i hvar månad. De öppna sammankomsterna hafva inledts med ett kortare föredrag, som hållits af medlem, hvilken å föregående möte frivilligt erbjudit sig. Föredragen hafva åtföljts af diskussion, och många olika frågor hafva på detta sätt blifvit berörda. Logen Kalevala har hållit inalles 5 slutna möten, hvarvid protokoll förts. Dess medlemsantal är f. n. 89 personer. (Uppgifterna hämtade ur sekreterarens, herr V. Palomaas årsberättelse, daterad den 10 februari 1908.)

Logen Atra i Sörnäs. Logen, som stiftades den 12 oktober 1907 har ej utöfvat någon nämnvärd verksamhet. Dess 8 medlemmar sammanträdde till en början hos hvarandra och i lokalen Mikaelsgatan 11, hvarvid dels artiklar ur „Omatunto“, dels „Nyckel till teosofien“ upplästes och diskuterades, men ansågo sedermera, att själfständigt arbete bättre kunde ersättas genom deltagande i Kalevala-logens möten, hvarför Atras möten inställdes.

Logen Sampo i Viborg. Denna vår lifligt verksamma karelska loge stiftades redan den 10 februari 1907 närmast med anledning af en uppmaning och omedelbart efter ett föredrag i folkskolesalen af V. Palomaa, som i egenskap af teosofisk resetalare då besökte Viborg. Vid tillfället antecknade sig 50 medlemmar. Den 17 februari hölls konstituerande möte, hvarvid till logens bestyrelse valdes följande 4 personer: Aug. Öhberg, ordförande, J. Naukkarinen, vice ordf., V. Suhonen, sekreterare, O. Mölsä, kassaförvaltare. Den 7 mars förstärktes bestyrelsen med följande kvinnliga namn: fruarna Lydia Mölsä, Hulda Silander och Lydia Suhonen. Möten höllos under vårens lopp en gång i veckan, hvarvid förekom läsning och diskussion. Den 25 mars anlände på kallelse af logen herr Pekka Ervast från Helsingfors och talade fyra gånger för fulla hus, däraf en gång på svenska. Inträdesafgiften var frivillig och af de influtna medlen skänkte föredragaren 30 mark till logen. Denna summa beslöt logen använda till inköp af böcker. Logen har i sin ägo ett teosofiskt bibliotek, tidigare grundlagdt af för teosofien intresserade. Sedan Finska Sektionen bildats, hölls den 29 september nytt konstituerande möte, hvarvid till logens namn antogs „Sampo“. Under höstterminen har logens arbete pågått mera ordnad: 2 personer hafva hvarje gång utsetts att till följande möte förbereda program. Logen har äfven varit i tillfälle att låna maskinskrifna föredrag från Helsingfors. En högtid var det för logen att i slutet af oktober få mottaga fru Martti Humu från Helsingfors, som höll tre offentliga och vällyckade föredrag om Kalevala. Pianomusik har utförts vid mötena, på senare tider regelbundet, och en blandad kör har bildats. Mötena hafva hållits i ett af logen uppyrtdt rum i Merkurförbundets lokal vid Pajakatu.

Logen Sarastus i Nokia. Logen stiftades den 29 september 1907, hvarvid följande personer valdes till dess första bestyrelse: fil. magister M. Stark, ordförande, J. Louhi-

vaara, sekreterare, och A. Koskinen, kassaförvaltare. Möten hafva hållits ordinariter en gång i månaden och under de första afhandlades företrädesvis löpande ärenden. Den 8 december bestämdes logens namn till Sarastus. Till mötena den 13 oktober och 8 december hade ordföranden skrivit föredrag, det ena om „den teosofiska världsåskådningen“, det andra om „vibrationsteorien“. Vid årsmötet den 22 december återvaldes den gamla bestyrelsen; ordföranden talade om „några blad ur bibelkritikens historia efter Viktor Rydberg“, herr Koskinen om „sättet att älska Gud och nästan“ samt ordf. om „sanningskärlekens utvecklande i det dagliga lifvet“, de båda senares andraganden åttöljda af diskussion.

Logen Etsijä i Kurikka. Logen grundades redan i fjolvåras genom tillskyndan af V. Palomaa, ehuru dess officiellt konstituerande möte hölls först den 29 september, då logens namn bestämdes till „Etsijä“. Dess bestyrelsemedlemmar blefvo: M. Virtanen, ordförande, S. Hallberg, sekreterare och S. Levula, kassaförvaltare och bibliotekarie. Bibliotek upprättades redan i april 1907. Logen höll i fjol endast ett möte till, den 26 december, men beslöt då att sammanträda framdeles hvarannan söndag.

Logen Aura i Åbo. Vi hafva tidigare talat om logens stiftande. Den började sin verksamhet den 31 oktober och har sammanträdt hvarje måndag för studium af „Nyckel till teosofien“, hvarpå det lästa diskuterats. Mötena hafva i medeltal besökts af halfva antalet medlemmar. Ordförande har varit K. Viitanen, sekreterare Helga Sola och kassaförvaltare E. Virta.

Pekka Ervast.

Generalsekreterare för T. S. F. S.

3) Årsfesten.

Lördagen den 14 mars kl. 6 e. m. var ett anspråkslöst „broderskapsmöte“ för T. S. medlemmar anordnad i samsfundslokalen, Mikaelsgatan 11. Man samtalande först i spridda grupper, men lyssnade sedan uppmärksamt på ett anförande af generalsekreteraren om broderlighetsandan inom Teosofiska Samfundet. Talaren framhöll, hurusom T. S. till skillnad från religiösa församlingar tillät olika religiösa och filosofiska

åskådningar att frodas inom dess gränser. Medlemmarna sammanbundos därför icke så mycket af ett intellektuelt som fastmer af ett andligt och etiskt band, utmynnande i en gemensam och individuelt oppriktig sträfvan mot sanningens ideal. Detta intellektuelt fria band ansåg talaren emellertid minst lika starkt som en kanske blind tro, gemensam i sina former för alla. Det gällde blott att hålla fast vid idealet.

Härefter uppmanades närvarande landsortsmedlemmar att yttra sig. Flere små improviserade och inspirerande tal höllos. Herr Vuorenjuuri framsade en hälsning ifrån det „sköna Karelen“, fru Ruuskanen talade å Lahtis-teosofernas och herr Kalkia å den nyssbildade Kotka-logens vägnar. Herr Simpanen framförde en hälsning från logen Kalervo i Äggelby, herr Turja från logen Atra i Sörnäs. Till slut talade herr Aaltonen å Kalevala-logens vägnar. Samtliga talare uttryckte sin djupa glädje öfver T. S:s stiftande och öfver det teosofiska arbetet och lifvet i allmänhet.

Det enkla samkvämet afslöts efter kl. 8 e. m.

Söndagen den 15 mars kl. 1 på dagen var en offentlig sammankomst anordnad å Nyländska Nationshuset, till hvilken en talrik publik hade infunnit sig. Sedan den teosofiska kören under fröken Mobergs ledning utfört några sånger, besteg herr Aaltonen estraden och talade under en half timmes tid på finska om „sanningssökandet“, därvid framhållande, att all forskning till slut måste resultera i egen andlig kunskap för att äga bestående värde. Lärdom och bok-kunskaper utveckla förståndet, men först då, när människan finner sanningen i sin egen själ, är hon i sanning hjälpt för tid och evighet.

En amatörorkester under herr G. A. Dahlströms ledning utförde några stämmingsfulla musikstycken, hvarpå doktor Edv. Selander höll ett tjugu minuters föredrag på svenska om „viljans frihet“. Utan att för egen del vilja företräda den ena eller den andra filosofiska ståndpunkten upptog talaren till behandling några invändningar, som vanligtvis göras mot viljans frihet, „En vanlig invändning“, sade han bland annat, „är den, att yttre, sociala o. a. förhållanden eller *karmä* omintetgöra den fria viljans utöfvande. Men har den upphört att finnas till, fastän dess verkningar ej blefvo fullt synliga? Om jag lyfter handen, motverkar jag tyngdlagen, min vilja är alltså en kraft. På samma sätt är det i lifvet en fråga om motstridiga *krafter*. Nu lär oss redan fysiken, att olika krafter ej inverka störande, utan

utjämnande på hvarandra enligt bestämda lagar. Om ett föremål af en kraft flyttas 3 dem. åt höger och af en annan kraft samtidigt 1 dem. åt vänster, flyttas föremålet 2 dem. åt höger. Om en roddare flyttar sin båt framåt 2 m. i sekunden, så färdas han med strömmen 4 m. framåt i sekunden, ifall vi antaga, att strömmens kraft är 2 m. i sekunden. Om han däremot rör mot strömmen, förefaller det, som om han kvarstode på samma fläck, men om han själf blickar på vattnet, draget det förbi med samma fart som om han rodde med strömmen. Hans vilja är således ej besegrad, utan utgör en alltjämt verkande kraft. Såge han ej stranden, skulle han tro sig färdas framåt med god fart. Så är det äfven ofta i lifvet. En människa synes intet kunna uträtta med alla sina kraftansträngningar. Men detta är så endast från den likgiltige betraktarens ståndpunkt. Den sträfvande själf kan hafva stora krafter emot sig och i själfva verket gå framåt med stora steg.“

Åter utfördes musik af orkestern, hvarpå herr Pekka Ervast talade i en kvart timmes tid på finska om „det ideala samhället“. Han framhöll därvid, huru teosofien lär oss att vara alltigenom vakna och praktiska. Vi behöfva ej drömma om orealiserbara utopier, ty vi kunna veta, att den sjätte rotrasen och dess store lärare skola förverkliga våra djärfvaste drömmar om ett broderligt samhälle, där alla hjälpa i stället för att stjälpa hvarandra. Men innan dess kunna vi ej bestående förverkliga något idealsamhälle. Endast mer eller mindre misslyckade försök kunna göras. Ställa vi oss däremot den frågan, om ej mänskligheten kan vara lycklig äfven i denna femte rotras med dess af gudomlige lärare instiftade samhällsordning, blir svaret: utan tvifvel, blott vi hvar och en göra vår plikt — vår dharma — och ej glömma den inre mening, som ligger bakom den nuvarande uråldriga samhällsordningen med dess klasser och kaster och arbetsfördelning. I själfva verket mognar blott den människa för ett högre lif, som lärt sig att troget fylla sin plikt, ty det högre lifvet fordrar af människan mera än hennes blotta plikt.

Sedan ännu herr O. Merikanto spelat ett stycke af Sibelius på pianot och kören ackompanjerad af herr Merikanto sjungit „Dies irae“ ur Mozarts Requiem, upplöstes mötet, då klockan slog tre.

Samma dag på kvällen hade logen Vågen inbjudit mötesdeltagarena på té i K. F. U. M:s hus, Berggatan 17.

Detta aftonsamkväm blef den minnesrikaste episoden under hela årsmötet. Stämningen var den bästa möjliga. Alla anleten strålade af glädje och välvilja. Alla kände sig som hemma, finnar och svenskar, höga och låga. Språksvårigheterna öfvervunnos af den goda viljan. Hela luften andades broderlighet.

Kören sjöng i flere repriser under aftonens lopp. Kamrer Hellner uttryckte i ett tal på svenska sin glädje öfver att teosofien nu kunde verka offentligt i Finland, fru Ellen Backman uppläste en af henne för tillfället författad dikt, fru Gustavson uppläste på finska en stämningsfull berättelse om en lärjunges mystiska erfarenheter och generalsekreteraren — såsom medlem af Vågen — tolkade sina känslor för kvällen i ett inspirerad andragande om den himmelska salighet, som är hvar människas arfvedel, och den öfverhimmelska frid, som tillkommer den, hvilken utför Mästarens arbete och vandrar i Hans fotspår på jorden.

Den oförgätliga samvaron räckte från kl. 8 till 11.

V. H. V.

Tillägg till årsmötesprotokollet för år 1908.

Den Teosofiska rörelsen i Finland.

Tabellarisk öfversikt för åren 1891—1907.

Ett anmärkningsvärdt faktum är, att samma år som Mad. Blavatsky lämnade det jordiska den teosofiska vägen slog öfver till Finland, äfvensom att samma år öfverste Olcott afled den Finska Sektionen af T. S. blef stiftad.

1891. Den första väckelsen. „Nya Pressen“ innehåller Mr. A. Fullertons artikelserie „Hvad är teosofien?“, öfversatt till svenska af redaktör J. F. Rossander i Stockholm. Teosofisk litteratur börjar säljas i Finland. De första finska medlemmarna inträda i T. S.

1894. Finland äger nu omkr. 30 inskrifna fristående medlemmar i Skandinaviska T. S. Medlemmarna i Helsingfors (12 till antalet) sammanträda under vårens lopp två gånger i månaden och bilda den 14 oktober „Helsingfors teosofiska förening“ såsom en privat sammanslutning med arkitekten A. Wendell som ordförande. Föreningen håller

sina möten hvarannan söndag under vinterns lopp 1894—1895). Ett möte den 2 dec. 1894 är tillgängligt för utomstående.

1895. Äfven i Hangö bildas en icke-officiell lokalförening. Medlemsantalet i Finland stiger till 40.

1896. Några Helsingfors-medlemmar föreslå i cirkulär till de öfriga inrättandet af ett teosofiskt bibliotek jämte läsrum. Förslaget vinner understöd och vid möte å hotel Kämp den 15 september tillsättes en komité af tre personer för planens utförande. Komitén består af kamrer H. Hellner, prokurist J. Backman och stud. H. Silander.

1897. Teosofiska biblioteket i Helsingfors öppnas den 10 januari i egen lokal, Nylandsgatan 15, och de närvarande hälsas välkomna af kamrer H. Hellner. Biblioteksföredragen på svenska taga sin början; hvarannan söndag tala turvis under vårens lopp studerandene Herbert Silander och Pekka Ervast; föredragen besökas af 20 till 50 personer. Herr N. Jalander håller i maj tvänne offentliga föredrag („Människans konstitution“ samt „Karma och reinkarnationen“) å Nyländska Nationshuset. Biblioteket flyttas i juni till Mariegatan 12, och i den nya lokalen hållas sammankomster hvarje torsdag med läsning af „Nyckel till teosofien“, diskussioner och föredrag. Medlemmar af T. S. i Finland finnas nu öfver 50 st. Den 11 december bildas en teosofisk diskussionsförening i Helsingfors med 44 medlemmar (T. S.-medlemmar o. a.); ordförande byrådirektör C. B. Federley. Under årets lopp förekomma teosofiska artiklar af P. E. såväl på svenska i Nya Pressen som på finska i Päivälehti. Äfven Uusi Kuvalehti i Kuopio intager ett par artiklar af A. S. Från trycket utgifves „Teosofisk Uppslagsbok“ sammanställd af Pekka Ervast; förlaget författarens.

1898. Regelbundna torsdagsmöten å Biblioteket. Diskussionsföreningen sammanträder en à två gånger i månaden. Vid Teos. Bibliotekets årsmöte den 2 januari väljas till bestyrelse kamrer Hellner, ordf., samt teknikerna Alb. Backman och H. Grönberg. Herr G. Ewerth från Stockholm håller ett („Lifvets och dödens gåtor“) och herr Pekka Ervast tvänne offentliga föredrag på svenska („Teosofien som religion“ samt „Odödligheten“) i Nyländska Nationshuset. Artiklar af P. E. fortsättningsvis i Nya Pressen och Päivälehti. Från trycket utgifvas „Teosofien som religion,

två föredrag“ af Pekka Ervast (Öfvertryck ur „Humanitas“) samt „Den hemliga läran“, en anmälan af P. E. (öfvertryck ur Nya Pressen). T. S.-medlemmarnas antal stiger till 66. Från biblioteket utgifves mer än 600 boklån.

1899. De politiska ofärdsåren börja. Bibliotekets torsdagskvällar fortsättas, men hafva en mera privat karaktär. Från trycket utgifves „Johdantoa teosofiaan“ af Annie Besant, öfversatt till finska af P. E.; förlaget några enskilda intresserades. Bibliotekets bestyrelse återvald.

1900. Ett teosofiskt lånebibliotek stiftas i Viborg. Helsingforsbibliotekets bestyrelse återvald. Torsdagskvällarna försättas.

1901. Kamrer H. Hellner, Teos. Bibliotekets i Helsingfors ordförande, utses i Stockholm till Skandinaviska Sektionens ombud och styrelsemedlem i Finland. Det finskspråkiga arbetet för teosofien tager sin början detta år. Under jan.—maj utgifves veckotidningen „Uusi Aika“, som innehåller „teosofiska bref“ af Pekka Ervast. Under vårens lopp hållas af P. E. två offentliga föredrag på svenska („Teosofiens förhållande till vår tids människor“ samt „Teosofi och kristendom“) och två på finska inför arbetare (samma föredrag); på hösten håller samme talare ytterligare ett föredrag på finska i Arbetarföreningen. Redaktör V. Palomaa, som genom „Uusi Aika“ blifvit vunnit för teosofien, börjar regelbundet tala hvarje söndagsmorgon å arbetarföreningens lokal i Sörnäs. Till julen utgifves på författarens förlag „Valoa kohti“, en framställning af teosofiens läror af Pekka Ervast. Boken väcker genklang hos den finska allmänheten.

1902. Palomaa fortsätter regelbundet med sina föredrag; kallas att tala också i Kotka, Viborg och Åbo. Pekka Ervast kallas på hösten att tala i Kouvola ungdomsförening. Veckobladet „Työmiehen Illanvietto“, som startas på hösten under redaktion af A. B. Sarlin och V. Palomaa, börjar regelbundet innehålla artiklar i teosofi af V. P. och P. E. och väcker stark opposition bland den materialistiska fraktionen i arbetarlägret. I oktober grundas „Valon airut“, en komité för anskaffande af teosofisk litteratur på finska. Komiténs första medlemmar äro: O. Reinikainen, ordf., A. Aaltonen, V. Sippöla, K. Henriksson, S. Sampo, V. Palomaa, Pekka Ervast.

1903. Den teosofiska litteraturkomitén utgifver sin första bok „Omantunnon uskonto“ af C. R. Sederholm, öfversatt till finska af Martti Humu. General Sederholm be-

kostar tryckningen af boken (1,000 exx.) och skänker hela upplagan åt „Valon airut“ liksom fru M. H. gratis verkställt sin öfversättning. Inom två veckor säljas 700 exemplar och de influtna medlen bilda en förlagsfond. Från trycket utgifvas nu under årets lopp ytterligare 5 böcker: „Uskonosta ja elämästä“ af Pekka Ervast, „Luonteen kasvatus“ af R. W. Trine, öfvers. af P. E., „Kun usko petti“ af P. E. samt „Omantunnon uskonto“ och „Valoa kohti“ i nya upplagor. Till Palomaa som föredragare sluta sig Pekka Ervast och Martti Humu, hvilka nu alla tre turvis tala å Vuorela i Sörnäs. På våren håller P. E. svenskspråkiga föredrag å biblioteket, hvaraf inkomsten tillfaller den finska förlagskomitén. De svenska torsdagsaftnarna å biblioteket, som hela tiden fortgått regelbundet, vinna i intresse och lifaktighet. I december ansöker P. E. om tillstånd att utgifva en finskspråkig teosofisk tidskrift, benämnd „Uutta Valoa“.

1904. Vid Teosofiska Bibliotekets årsmöte håller ordföranden, kamrer Hellner ett märkeligt föredrag om „Kalevala ett teosofiskt diktverk“. „Valon airut“, den finska litteraturkomitén håller sitt första årsmöte den 31 januari. Mötet är besökt af 250 personer och på programmet förekommer föredrag, musik och sång. Omkring 800 mark insamlas för den teosofiska litteraturen på finska. Under årets lopp utgifvas „Teosofian Ulkopiirteet“ af C. W. Leadbeater, öfvers. af V. Palomaa, „Teosofia ja Teosofinen Seura“, „Salainen Oppi ja muita kirjoituksia“ samt „Mitä on kuolema?“, alla af Pekka Ervast. Tillstånd till „Uutta Valoa“ vägras af generalguvernör Bobrikoff kort före hans död. Föredragen i Sörnäs fortsättas regelbundet hvarje söndag med undantag af sommarmånaderna. På onsdagskvällarna anordnas finska diskussions- och frågemöten. På inbjudan hållas föredrag också här och där i landsorten. Likaså fortsättas bibliotekets torsdagskvällar, där bl. a. Bhagavad Gita genomgås och tolkas. I november ansöker Martti Humu om tillstånd för tidskriften „Omatunto, teosofinen aikakaulehti“. Bibliotekets boklån uppgå till 800.

1905. Vid „Valon airuts“ andra årsmöte den 5 februari insamlas åter 600 mark för den finska litteraturen. Under året utgifvas „Jälleensyntyminen“ af Annie Besant, öfvers. af V. Palomaa, „Bhagavad Gitâ eli Herran Laulu“, öfvers. enligt Franz Hartmanns tyska tolkning af Martti Humu, „Mistä tulen, mihin menen?“ af Carl du Prel, öfvers. af

S. G—d, „Sukupuoliasia järjen ja hengen valossa“ af V. Palomaa, „Ajatuksen laki“ af W. Atkinson, öfvers. af Matti Kurikka, „Salatieteilijän sanakirja“ af Pekka Ervast. I mars erhålles tillstånd att utgifva „Omatunto“ och i maj utkommer första dubbelnumret. Prenumerantantalet stiger snart till öfver tusen. På hösten ansöker och erhåller „Valon airuts“ kassör och förvaltare F. A. Johansson lagligt tillstånd för „Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike“ att bedrifva bokhandels- och förlagsrörelse. Tillståndet erhålles i oktober. De offentliga söndagsföredragen, diskussions- och frågeaftnarna samt bibliotekets torsdagskvällar fortsättas som förut. Föredrag hållas på begäran också å olika platser i landsorten.

1906. „Teosofinen Kirjakauppa ja kustannusliikes“ tredje årsmöte den 4 mars. Insamling under året 800 mark. Under året utgifvas „Buddhalainen Katkismus“ af H. S. Olcott, öfvers. af P. E., „Omantunnon uskonto“ af C. R. S., tredje upplagan, „Teosofia ja Teosofinen Seura“ af P. E., andra upplagan, „Elämän kysymyksiä“ af Tuntematon, „Astrologian järjellinen perusta“ af A. H. Barley, öfvers. af A. N. och I. G., „Teosofian Avain“ af H. P. Blavatsky, öfvers. af V. H. V. V. Palomaas bok „Sukupuoliasia“ gifver anledning till lifliga meningsutbyten och väcker opposition i det teosofiska lägret; några enskilda taga genom inköp hela upplagan i beslag på sju år. „Omatunto“ fortsätter med färre prenumeranter, hvilkas antal vid årets slut dock stiga till tusen. Den öfriga verksamheten fortsättes som förut. V. Palomaa blir rörelsens resetalare — kostnaderna betäckas af frivilliga månadsbidrag — och besöker åtskilliga orter i Finland, vissa orter upprepade gånger. I februari besluta några för saken intresserade att bilda en teosofisk sångkör och som första ledare fungerar fröken Marta Lehkonen. Senare på våren erbjuder sig kompositrisen fröken Ida Moberg att blifva den blandade körens ledare, och anbudet emottages med hänförelse. Kören arbetar flitigt och uppträder första gången vid föredragssäsongens avslutningsmöte i Sörnäs i maj. På hösten skaffar sig kören eget piano genom frivilliga bidrag af medlemmarna och utomstående. Sin kassa ökar kören genom ett par soiréer. I november diskuteras och beslutes å offentligt teosofmöte i Helsingfors bildandet af Finsk Sektion.

1907. T. K. ja K:s fjärde årsmöte den 3 mars. Insamling under året 300 mark. Under året utgifvas „Henkimaailman salaisuudet ja kuolemanjälkeinen elämä“, två före-

drag af P. E., „Enkelein lankeemus“, fem föredrag af P. E., „Karma“ af Annie Besant, öfvers. af V. Palomaa, „H. S. Olcottin elämäntyö“ af P. E., „Ihminen ja hänen ruumiinsa“ af Annie Besant, öfvers. af V. Palomaa. „Omatunto“ når åter vid årets slut upp till tusen prenumeranter. Den öfriga verksamheten fortgår som förut. Palomaas reseår slutar i mars. I mars och september hållas åter möten i och för sektionens frågan och den 15 september bildas den Finska Sektionen af T. S.

PRIS FMK 2: —